

V padisahovej senci.

Spisal Karol May.

ČETRTA KNJIGA.

V balkanskih soteskah.

(Nadaljevanje.)

Samo ena misel, in bi se malega hadžijskega je zažvižgal po hrbtu čuvaja padisahovih podložnikov. Hotel je skočiti nazaj, toda mali moj hadži je svojega konja tako imel v oblasti, da je moža prav tje do stene potisnil, pri tem pa je ves čas pel bič.

Onemla pa, ktereja smo tako strahovali, se v glavo ni palo, da bi se s svojim sarasom ali cepcem branil. Vpil je na vse pretege, v vseh moglih tonih, njegova "jedina" žena mu je pa krepko pomagala. Pri tem je pa porabila držati dno košare pred obrazom; da, pozabila je celo na svojo žensko čast, dno je vrgla daleč proč, skočila je k hadžijevemu konju prijel ga za rep, potezala ga z vso močjo, pri tem pa kričala:

"Vaj bašina, vaj bašina! Gorje ti, gorje! Kako si upaš razžaliti služabnika in ljubljeno padisahovega? Nazaj, nazaj! Bre, bre, hej, hej, — pomagajte, pomagajte!"

Njen brečeči glas je izvil iz bližnjih hiš in kočij ljudi. Moške, žene in otroke, vse je prihitelo, da sliši, čemu žena tako vpije.

Hadžefu sem namignil, da jena in vbojal me je. Čuvaj je gotovo dobil kakih 10 do 12 udarcev cepca je izpustil, iz nožnice je potegnil meč in zaklical, otiraje si z levega hrbta:

"Človek! Kaj si storil! Kaj si se predzrnil! Mar naj te prikrajšam na glavo? Pohunil bodem celo obično in raztrgali te bodo na drobne kosce!"

Hadžef pa je smehljaje kimal. Rad bi bil nekaj odgovoril, pa ni mogel; med nmežico se je prerival nek mož in ko je prišel do nas, me grobo vprašal:

"Kaj se godi tukaj? Kdo ste vi?"

Vačak je to mogel biti samo spoštovani gospod župan, zato sem ga vprašal:

"Kdo si ti?"

"Jaz sem kjaša te vasi. Kdo vam daje pravico udrihati po mojem kavasu?"

"Zaščitiš je s svojim vedenjem."

"Kaj je storil?"

"Vprašal sem ga, a odgovoriti mi ni hotel. Za vsak odgovor zahteva da ga posebej plačam."

"Svoje odgovore lahko proda, kakor drago hoče."

"Ja, jaz jih plačam, kakor se mi poljubi. Zdej ima plačilo že naprej in odgovarjati mi mora."

"Ne odgovorim ti niti besede!" zakriči čuvaj.

"Niti besede ti ne bode odgovoril," potrdi kjaša. "Napadli ste mojega služabnika. Sledite mi takoj! Stvar preiščem takoj in prejeli boste zasluženo kazen!"

Ta pa pokaže mali hadži svoj bič in vpraša:

"Bfendi, naj dam tudi kjaši Bu-Kioja okusiti sladko kožico nileškega konja?"

"Sedaj re, mogoče bo treba pozneje," mu odgovorim.

"Kaj, bičati me hočeš, ti pes?" kriči kjaša.

"Tudi to je mogoče," mu odgovorim mirno. "Župan si te vasi, dobro, pa več kdo in kaj sem jaz?"

Odgovoril mi ni, kajti vprašanje ga je spravilo v zadrego. Jaz pa nadaljujem:

"Rekel si, da je ta človek tvoj kavas?"

"Da."

"No, on to ni Kje je rojen?"

"Tukaj."

"O, tako! Kdo je odredil, da služi tebi? Prebivalec te vasi je, ti si ga zapravil za svojega slugo, toda vajak on ni. Ogledj si nekoliko te tri konjčnike, kateri nosijo uniforme velikega vezirja! Ti imaš nočnega čuvaja, jaz pa tri resnične kavase. Ne slutiš še, da sem jaz vse kaj drugega, nego si ti?"

Da so zadobile moje besede še večji utis, je mahal Hadžef s svojim bičem pred njegovim obrazom, da se je kjaša boječe umikal. Tudi množica ljudij za njegovim hrbtom se je umikala. Na vseh teh obrazih sem opazil, da postajam v njih oči vedno večji gospod.

"Govori torej!" mu zapovem.

"Povej prej, kdo si ti, gospod!" je prosil.

Ta pa se Hadžef zadre nanj:

"Ubogo človeče! Ti črv! Kako moreš zahtevati, da tako visok gospod pove, kdo da je? Toda naj bo! Milostiv sem in povem ti, da imaš pred seboj vzvišenega in plemenitega Hadži efendija Kara ben Nemzi-beja, kteremu naj Alah podeli še tisoč pomladij, ne vstevši zim. Ne dvomim, da si še slišal o njem!"

"Se nikoli ne!" zatrjuje zbegani možiček; govoril je seveda resnico.

"Kaj se nikoli?" zagrmi mali nad njim. "Tvoje možgane bom tako dolgo ožemal, dokler jim ne iztisnem prave misli. Pomisli!"

"Saj res, o njem sem že slišal," prizna kjaša v strahu.

"Kritikokrat, mar samo enkrat?"

"O ne, dostikrat sem slišal o njem, dostikrat!"

"Kjaša, to je tvoja sreča! Zgrabil bi te bil in peljal v Štambul in tam bi te dal v Bosporu vtopiti. Sedaj pa poslušaj, kaj ti ima vzvišeni efendi in emir povedati!"

Pri teh besedah obrne svojega konja proč. V njegovih očeh pa se vedno blika navidezna jeza, četudi se mu je zibal na ustnicah smeh. Moj dobi hadži se je moral zelo premagovati, da se ni zakrohotal na ves glas.

Vse je komaj čakalo, kaj porečem jaz, in kožno spregovorim, da poznam kjašo:

"Ne misli, da sem prišel k vam z zlobnim namenom, toda navajen sem, da se na moja vprašanja pokorno in takoj odgovarja. Ta mož mi ni hotel prostovoljno odgovoriti na vprašanja; od mene je hotel izsiliti denarja; za to sem ga dal kaznovati. On naj pa sam sebi pripiše, če prejme še objubljeni bastonado!"

Obrnil sem se proti nočnemu čuvaju, njemu pa je že dal kjaša tresoč se amane-tje in zašepetal:

"Pri Alahu, odgovori mu takoj!"

Nočni čuvaj podanikov padisaha se prav vojaško postavi, kakor da bi stal pred vladarjem vseh vernikov in pravi:

"Efendi, vprašaj me!"

"Si zinolo noč čuval?" ga vprašam.

"Da."

"Kako dolgo?"

"Od večera do ranega jutra."

"So prišli v vašo vas kaki tuječi?"

"Ne."

"Niso jezdeli kaki ptujci skozi vas?"

"Ne."

Prezra pa mi na to vprašanje odgovori, pogleda vprašajoče tje, kjer je stal kjaša. Njegovega obraza sicer nisem mogel opazovati, vendar sem videl pa dovolj in za to nisem mogel temu odgovoru verjeti. Rekel sem mu strog:

"Lažje!"

"Gospod, resnice govorim!"

V tem trenutku sem se hitro obrnil kjaši in videl sem, kako je ta po-kočil prst na usta in ga posavril. Najprej je on čuvaju zašepetal, naj hitro odgovarja, sedaj ga pa opominja, da molči. To mi je bilo seveda sumljivo. Čuvaja vprašam še enkrat:

"S kakim ptujcem tudi nisi govoril?"

"Ne!"

"Dobro! Kjaša, kje stanuješ?"

"Tam čez cesto," mi je odgovoril.

"Ti in bekdži me spremljata tje, ali vidva sama! Govoriti imam s vama!"

Utopal sem proti hiši in stopil med vrata, ne da sem se pri tem ozrl. Hiša je bila po bolgarskem načinu zidana; v njej je bila samo jedna soba, ki je bila v več oddelkov razdeljena; steno so bila pletena in

vrh. V prvem prostoru sem našel nekaj stolu podobnega in na to sem se vsedel.

Nihče se ni upal temu ugovarjati; prišla sta neposredno za menoj v sobo. Skozi luknjo v zidu, ktera je služila za okno, sem opazil, da so stanovniki ve vasi še vedno zunaj stali, vendar oddaljeni od mojih sprem-ljevalcev.

Kjaji pa njegovemu podložniku pa sem na obrazih videl, da si ne za-vidata svojega položaja. Oba sta se tresla in to sem moral izkoristiti.

"Bekdžijska, ostanete še vedno pri tem, kar si mi prej povedali?" ga vprašam.

"Da," mi odgovori.

"Kljub temu, da si me zalagal?"

"Legal nisem!"

"Legal si, to pa za to, ker hoče kjaša tako imeti."

(Dalej prihajajo.)

Cenik knjig,

katero se dobe v zalogi

SLOVENIC PUBLISHING COMPANY,

82 CORTLANDT STREET, NEW YORK, N. Y.

DUŠNA PAŠA (pisal škof Fr. Ba-raga), platno, rudeča obreza 75¢, brožirana 60¢.

JEZUS IN MARIJA, vezano vloni-kost \$1.50, fno vezano v usnje \$1.20, vezano v platno 40¢.

KLJUČ NEBEŠKI VRAT, vezano v slonokost \$1.50.

MALI DUHOVNI ZAKLAD, šagrin, zлата obreza 90¢.

NEBEŠKE ISKRICE, vezano v plat-no 50¢.

OTROŠKA POBOŽNOST, 25¢.

POBOŽNI KRISTJAN, fno vezano \$1.20.

RAJSKI GLASOVI, 40¢.

SKRBI ZA DUŠO, zлата obreza fno vezana \$1.25.

SRCE JEZUSOVO, vez. 60¢.

SV. ROŽNI VENEC, vez. \$1.00.

SV. URA, zлата obreza, fno vezano \$1.20.

VRTEC NEBEŠKI, platno 70¢, slo-nokost imit. \$1.50.

UČNI KNJIGE.

ABECEDNIK NEMŠKI, 25¢.

AHNOV NEMŠKO — ANGLEŠKI TOLMAČ, 50¢.

ANGLEŠČINA BREZ UČITELJA, 40¢.

BLEIWEIS KUCHARICA, fno ve-zana \$1.80.

ČETIRTO BERILO, 40¢.

Dimnik: BESEDNIAK SLOVEN-SKEGA IN NEMŠKEGA JE-ZIKA 90¢.

EVANGELIJ, vezan 50¢.

GRUNDRIS DER SLOVENI-SCHEN SPRACHE, vezan \$1.25.

HRVATSKO — ANGLEŠKI RAZ-GOVORI, veliki 40¢, mali 30¢.

HITRI RAČUNAR, 40¢.

KATEKIZEM, mali 15¢, veliki 40¢.

NAVODILO KAKO SE POSTANE DRŽAVLJAN ZJEDIN. DRŽAV, 5¢.

NAVODILO ZA SPISOVANJE RAZNIH PISEM, vezano \$1.00.

PODUK SLOVENCEM ki e kočejo naseliti v Ameriki, 30¢.

RVA NEMŠKA VADNICA, 35¢.

ROČNI SLOVENŠKO — NEMŠKI SLOVAR 40¢.

ROČNI ANGLEŠKO - SLOVENŠKI SLOVAR, 30¢.

SLOVAR SLOVENŠKO — NEM-ŠKI Janežič-Bartel, fno vezan \$3.00.

SLOVAR NEMŠKO — SLOVEN-ŠKI Janežič-Bartel nova izdaja, fno vezan \$3.00.

SLOVENŠKO-ANGLEŠKI SLOVAR 20¢.

SLOVARČEK PRIUČITELJA NE-MŠČINE BREZ UČITELJA, 40¢.

SPRETNA KUCHARICA, brožirova-no 80¢.

VOŠČILNI LISTI, 20¢.

ZGODBE SV. PISMA STARE IN NOVE ZAVERE, 50¢.

ZBIRKA LJUBAVNIH PISEM, 30¢.

ZABAVNE IN RAZNE DRUGE KNJIGE.

ANDREJ HOFER, 20¢.

AVSTRJSKI JUNAKI, vez. 90¢, nevez. 70¢.

AVSTRJSKA EKSPEDICIJA, 20¢.

BARON TRENN, 20¢.

BELGRAJSKI BISER, 15¢.

BENEŠKA VEDEŽEVKA, 80¢.

BOŽIČNI DAROVI, 15¢.

BUCEK V STRAHU, 25¢.

BURSKA VOJSKA, 30¢.

BOJTEK V DREVO VPREŽEN VI-TEZ, 10¢.

CAR IN TESAR, 20¢.

ČRNI BRATJE, 20¢.

ČRNI JURIJ, 82 zvezkov skupaj \$5.50.

CERKVICNA NA SKALI, 15¢.

CESAR FRAN JOSIP, 20¢.

CESARICA ELIZABETA, 15¢.

CIGANOVA OSVETA, 20¢.

CVETNA BOROGRAJSKA, 40¢.

CVETKE, 20¢.

ČAS JE ZLATO, 20¢.

DAMA S KAMELAMI, brožirana \$1.00.

DARINKA, MALA ČRNOGORKA, 20¢.

DETELJICA, življenje tih franj-skih bratov, 20¢.

DOMAČI ZDRAVNIK PO KNJIPU, 50¢.

DOMA IN NA TUJEM, 20¢.

DVE ČUDOPOLNI PRAVLJICI, 20¢.

ELIZABETA, 30¢.

ENO LETO MED INDIJANCI, 20¢.

ENO URO DOKTOR, šaloigra, 20¢.

ERAZEM PREDJAMSKI, 15¢.

ERI, 20¢.

EVSTAHJA, 15¢.

FABIOLA, 60¢.

GENERAL LAUDON, 25¢.

GEORGE STEPHENSON, 40¢.

GOLOBČEK IN KANARČEK, 15¢.

GOZDOVNIK, 2 zvezka skupaj 70¢.

GOČEVSKI KATEKIZEM, 20¢.

GRIZELDA, 10¢.

GROF RADECKI, 20¢.

GROF MONTE CHRISTO, svetovna knjizica, 2 knjigi fno vezane sku-paj \$4.50.

GROFICA BERAČICA, 100 zvezkov skupaj \$6.50.

HILDEGARDA, 20¢.

HEDVIGA, BANDITOVA NEVE-STA, 20¢.

HIRLANDA, 20¢.

IVAN RESNICOLJUB, 20¢.

IZANAMI, mala Japonka, 20¢.

IZDAJALCA DOMOVINE, 20¢.

IZGUBLJENA SREČA, 20¢.

IZIDOR, pobožni kmet, 20¢.

ILET V CARIGRAD, 40¢.

JAMA NAD DOBRUŠO, 20¢.

JAROMIL, 20¢.

JURČIČEVI SPISI, 11 zvezkov, u-metno vezano, vsak zvezek \$1.00.

KAKO JE IZGINIL GOZD, 20¢.

KAKO POSTANEMO STARI, 40¢.

KAR BOG STORI JE VSE PRAV, 15¢.

KNEZ ČRNI JURIJ, 20¢.

KOZI ZLATE JAGODE, 50¢.

KRYNA OSVETA, 15¢.

LAŽNI VI KLUEK, 20¢.

MAKSIMILJAN I., cesar mehikan-ski, 20¢.

MALA PESMARICA, 30¢.

MALI VITEZ, 3 zvezki skupaj \$2.25.

MALI SVEZNALEC, 20¢.

MARIJA, HČI POLKOVA, 20¢.

MARJETICA, 50¢.

MATERINA ŽRTEV, 50¢.

MATI BOŽJA Z BLEDA, 10¢.

MIKLOVA ZALA, 40¢.

MIR BOŽJI, \$1.00.

MIRKO POSTENJAKOVIČ, 20¢.

MLADI SAMOTAR, 15¢.

MLINARJEV JANEZ, 40¢.

MRTVI GOSTAČ, 20¢.

MUČENIKI, A. Aškerc, elegantno vez. \$2.00.

NA INDIJSKI OTOCI, 25¢.

NAJDENEK, 20¢.

NA PRERIJI, 20¢.

NARODNE PESMI, žirovnik, 3 svez-ki, vez. vsak po 60¢.

NARODNE PRIPOVEDKE, 3 zvez-ki, vsak po 20¢.

NASELJENCI, 20¢.

NASELNIKOVA HČI, 20¢.

NAŠ DOM. Zbirka povesti. Vsak 20¢.

NA VALOVH JUŽNEGA MORJA, 15¢.

NEDOLŽNOST PREGAJANA IN POVELIČANA, 20¢.

NEZGODA NA PALAVANU, 20¢.

NIKOLAJ ZRINJSKI, 20¢.

OB TIHVI VEČERH, fno vezano, \$2.00.

OB ZORI, 70¢.

ODKRITJE AMERIKE, 40¢.

PAVLIIHA, 20¢.

PARIŠKI ZLATAR, 25¢.

PESMARICA "GLASBENE MATI-CE" fno vezana \$1.50.

POTOVANJE V LILIPUT, 20¢.

POSLEDNJI MOHIKANEC, 20¢.

PRAVLJICE (Majar.) 20¢.

PRED NEVIHTO, 20¢.

PREGOVORI. PRILIKE. REKI, 30¢.

PRI SEVERNIM SLOVANI, 30¢.

PRINC EVGEN, 20¢.

PRIPOVEDKE, 3 zvezki po 80¢.

PRST BOŽJI, 15¢.

POD TURŠKIM JARMOM, 80¢.

REPOŠTEV, 20¢.

RIBIČEV SIN, 10¢.

RINALDO RINALDINI, 20¢.

ROBINSON, brožiran, 80¢.

RODBINSKA SREČA, 40¢.

RODBINA POLANESKIH, 3 zvezki \$2.50.

ROKOVNAČI, narodna igra 40¢.

ROBRSKO ŽIVLJENJE, 20¢.